

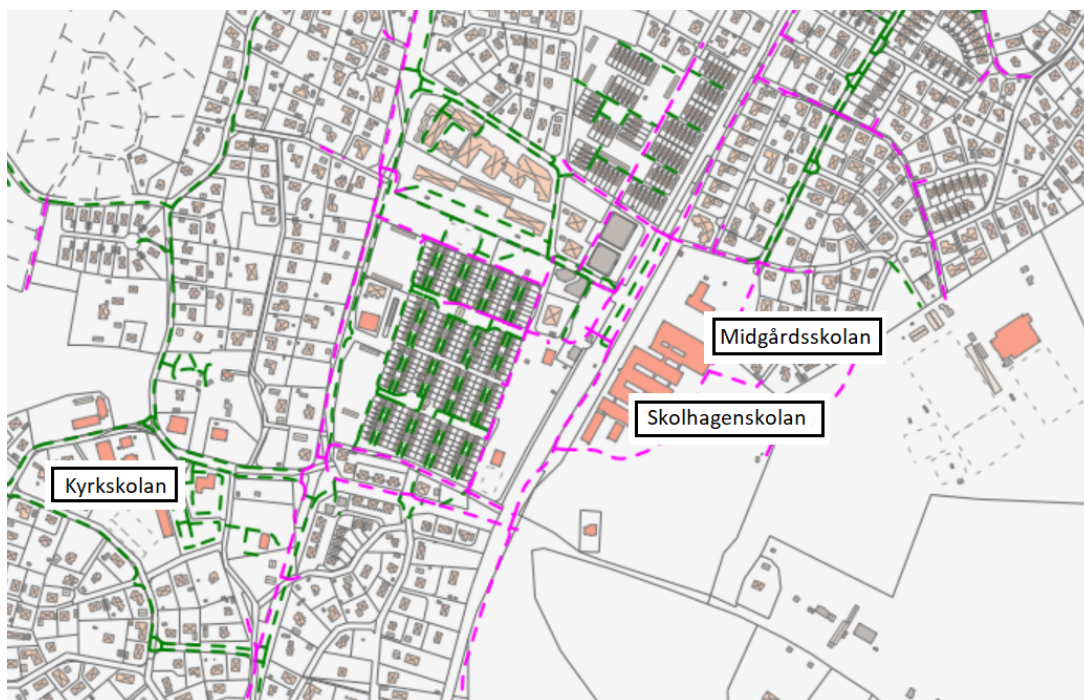
SAMHÄLLSUTVECKLINGSKONTOR SAM
Trafikplanering och infrastrukturprojekt
Erik L'Estrade

Säkra skolvägar i Kyrkskolans rektorsområde

Mot bakgrund av omorganisering inom Kyrkskolans rektorsområde i Täby kyrkby kommer barns färdvägar till skolan att förändras. Stadsbyggnadsnämnden har gett samhällsutvecklingschefen i uppdrag att utreda trafiksäkerheten för barns skolvägar och lämna förslag på åtgärder, SBN 2020/201-30 § 106.

Midgårdsskolan som idag används för årskurserna F-6 kommer att läggas ned till höstterminen 2021. Eleverna för årskurserna F-5 kommer att flyttas till Kyrkskolan som idag används för årskurserna F-6. Årskurs 6 från Midgårdsskolan och Kyrkskolan kommer att flyttas till Skolhagenskolan som kommer att husera årskurserna 6-9.

Kyrkskolan renoveras under år 2020 och elevkapaciteten kommer att öka från 250 till 350 elever. En förflyttning av elever från Midgårdsskolan till Kyrkskolan kommer att innebära att elever bosatta i östra Täby kyrkby behöver passera Roslagsbanan och/eller Vikingavägen. Vikingavägen är en huvudled för biltrafik och är hårt belastat under morgon- och eftermiddagsrusning med köbildning som följd.

Översiktskarta för gång- och cykelnät i Täby kyrkby. Sträckningar i grön färg är gångnät. Sträckningar i lila färg är gång- och cykelnät.

Syfte och avgränsning

I en säker trafikmiljö vågar fler vuxna släppa iväg sina barn på egen hand vilket är positivt för barns rörelsefrihet och egenmakt. Om barn i högre utsträckning kan gå och cykla till skolan minskar föräldrarnas bilskjutsande vilket förbättrar trafikmiljön i stadsdelen och särskilt i skolans direkta närhet. I föreliggande rapport studeras de befintliga förutsättningarna för barn att röra sig i öst-västlig riktning i Täby kyrkby, brister i trafiksäkerheten identifieras och åtgärder för att höja trafiksäkerheten föreslås.

Eftersom behovet av trygga skolvägar är desto större ju yngre barnen är bör det i första hand säkerställas att skolvägarna till, och miljön runt, Kyrkskolan är trygg och trafiksäker. Detta innebär att åtgärder behöver göras för att säkerställa att det är trafiksäkert att korsa Vikingavägen och att trafikmiljön utanför Kyrkskolan är trygg för oskyddade trafikanter.

Denna rapport avgränsas till att i första hand studera och föreslå åtgärder som faller inom Stadsbyggnadsnämndens ansvarsområde.

Förutsättningar

Dialog med skolbarn om trafiksäkerhet

Täby kommun och Trafikförvaltningen i Stockholms län har i samband med framtagande av planprogram och trafikutredningar genomfört riktade dialoger med skolbarn angående deras upplevelse av trafikmiljön i Täby kyrkby. Genomgående i alla dialogtillfällen där skolbarnen fått peka ut platser som de uppfattar som otrygga ur trafiksäkerhetssynpunkt pekas korsningarna med Vikingavägen och Roslagsbanans spårområde ut som otrygga av skolbarnen. Dialogen med skoleleverna i alla utredningar visar att skolbarnen i stor utsträckning rör sig i öst-västlig riktning, det vill säga korsar Vikingavägen och/eller Roslagsbanans spårområde på vägen till skolan. De resvaneundersökningar som gjorts i samband med dialogtillfällena visar också att en majoritet av eleverna går eller cyklar till skolan. Kyrkskolan har en högre andel elever som får bilskjuts, vilket rimligtvis kan härledas till att fler yngre barn går där. I den tidiga dialogen för planprogrammet Täby kyrkby framkom också att barn i de yngre årskurserna i högre utsträckning upplever trafikmiljön och sina skolvägar som otrygga.

Klassificering av trafiksäkerhet vid passager

I Täby kommuns tekniska handbok tillämpas en tregradig bedömningsskala av trafiksäkerheten vid en passage. Grön klassificering innebär högst trafiksäkerhet. För att en passage ska klassificeras som grön ska passagen vara planskild eller att passagen finns inom 15 meter från ett farthinder samt att hastigheten är 30 km/tim eller lägre. Ett farthinder kan exempelvis vara en upphöjd passage.

Gul klassificering innebär att trafiksäkerheten bedöms som delvis säker. En gul passage finns på en plats där biltrafikens hastighet är 30 km/tim men farthinder saknas inom 15 meter från passagen.

Den lägsta klassificeringen är röd och innebär en osäker passage. En röd passage har inte något av ovanstående förutsättningar, det vill säga att inget farthinder finns och hastigheten för biltrafiken överstiger 30 km/tim.

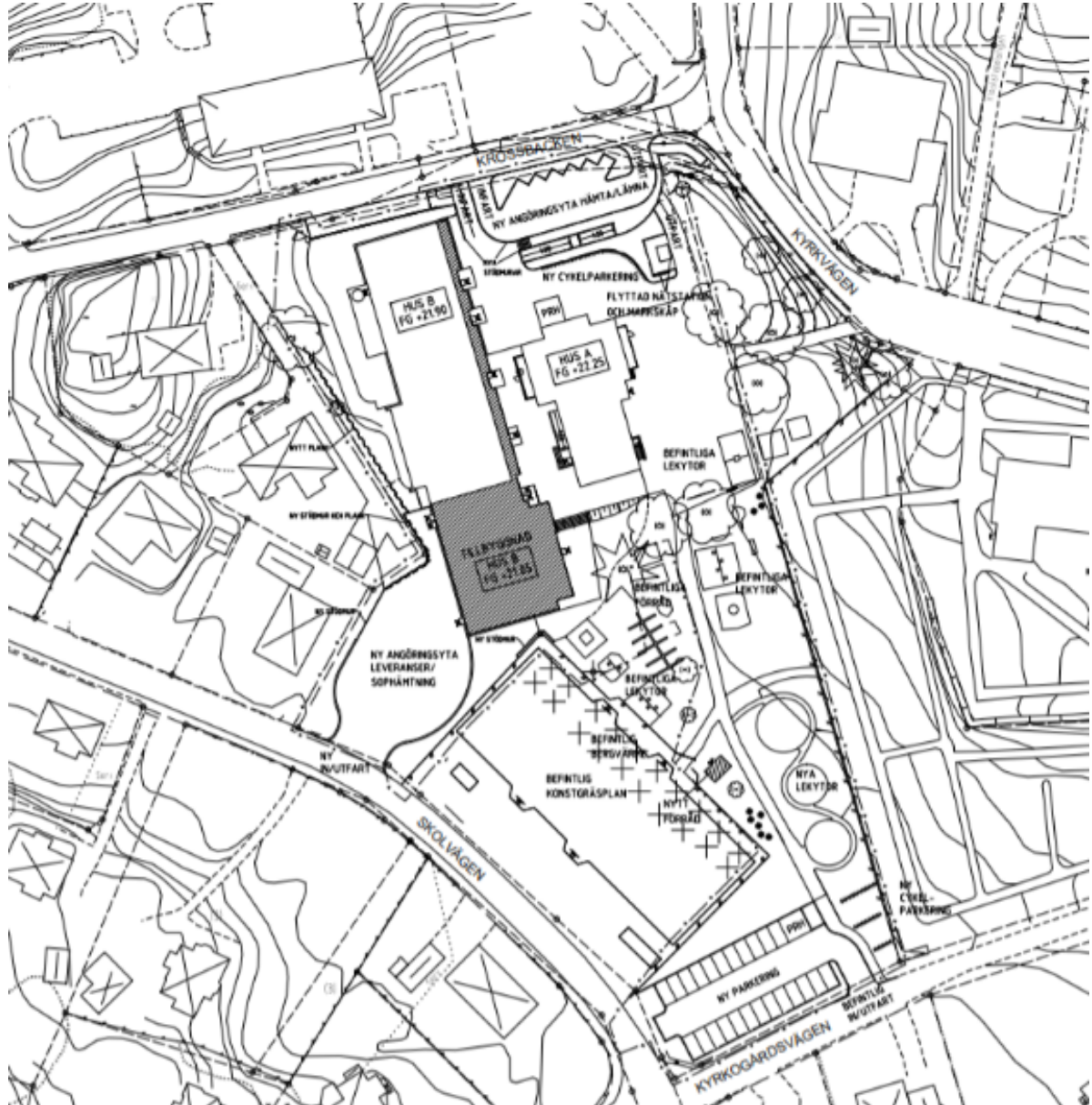
I Täby kyrkby har 24 passager identifierats som berör skolbarns resväg mellan hem och skola med anledning av omorganiseringen inom Kyrkskolans rektorsområde. 5 av dessa passager bedöms ha låg trafiksäkerhet (röd), 14 har en delvis säker standard (gul) och 5 passager håller säker standard (grön).

Passage	Kommentar
Vikingav./Hagmoy.	Trafiksignal. Hastighetssäkring saknas.
Vikingav./Kaplansgränd	Trafiksignal. Hastighetssäkring saknas.
Hagmoy./Margaretav.	Hastighetssäkring saknas. Passage saknas i norra benet.
Vikingav./Prästgårdsv.	Hastighetssäkrad i väst och öst. Hastighetssäkring saknas i nord och syd.
Prästgårdsv./Kyrkv.	Passage saknas.
Prästgårdsv. utanför Kyrkan	Hastighetssäkrad
Kyrkv./Krossbacken	Hastighetssäkring saknas
Kyrkv. norr om Krossbacken	Hastighetssäkrad
Prästgårdsv./Blotgränd	Hastighetssäkrad
Prästgårdsv. öster om spår	Hastighetssäkring saknas
Skolhagsvägen	Hastighetssäkring saknas
Järnvägspassagerna	Signal och bom är statistiskt sett säkra. Endast planskildhet är säkrare.

Skolfastigheten

I samband med att en ny skolbyggnad uppförs på Kyrkskolan kommer lokalisering av yta för hämta/lämna att skapas i norr på fastigheten. Tidigare saknades yta för detta, vilket ledde till att hämtning och lämning skedde på flera sätt som i olika grad bidrog till en stökig trafiksituation. En del bilar vände i korsningen Kyrkvägen-Krossbacken, vilket fick effekten att bilar blockerade övergångspassagerna. En del bilar körde runt området på lokalvägarna för att komma ut till Vikingavägen eller körde runt för att hämta/lämna i korsningen Skolvägen-Kyrkogårdsvägen. Med en ny yta för hämta/lämna inom fastigheten blir trafiksituationen tydligare och att det endast en in och utväg används mot Vikingavägen för denna trafik. På fastighetens södra del har en yta för leveranser och sophämtning skapats. Personalparkeringen kommer att byggas om på fastighetens östra del och täcka in ett tidigare gångstråk och öppen gräsyta.

Situationsplan för ombyggnad av Kyrkskolan

Åtgärdsförslag

Passagerna på Prästgårdsvägen, Vikingavägen och korsningen Hagmovägen-Margaretavägen är utmed stråk där många barn och många oskyddade trafikanter i övrigt rör sig och som berörs av omorganiseringen av skolverksamheten. Tre passager utmed dessa stråk har identifierats och som behöver uppgraderas för att öka trafiksäkerheten för skolbarn. På sikt finns behov av fler trafiksäkerhøjande åtgärder, i synnerhet när Täby kyrkby förtätas med fler bostäder. Dessa kommenteras men kommer inte åtgärdas på kort sikt.

Motorfordonstrafik

Angöring till skolan består av föräldrar som hämtar och lämnar, skolpersonal och leveranstransporter. För att underlätta trafiksituationen och uppnå trygga trafikmiljöer omkring skolområdet är det önskvärt att inte samla all trafik på en och samma gata när denna trafik inte kan separeras från barns skolvägar. Samtidigt som de olika trafikströmmarna fördelas i området är det önskvärt att minska antalet korsningspunkter mellan motorfordonstrafik och skolbarnens gång- och cykelstråk.

Som skolfastigheten är planerad med leveransytor i söder på fastigheten och personalparkering i öster på fastigheten behöver denna trafik använda Fredborgsvägen och Skolvägen till och från Vikingavägen. Detta minskar trafiken på Prästgårdsvägen där många skolbarn kommer att röra sig. Det blir även en mindre konfliktpunkt vid föreslagen ny passage över Kyrkvägen (se nedan). Föräldrar som skjutsar barnen till skolan kommer att ha en angörings- och parkeringsyta i norr på fastigheten. Denna trafik behöver använda

Prästgårdsvägen. Samtliga gator har ett lågt trafikflöde som understiger 200 fordon per årsmedeldygn och kapaciteten kommer därför inte att påverkas. Den upplevda intensiteten av trafiken minskas när trafikströmmarna fördelas på flera vägar.

För att helt förhindra rundkörning på lokalvägnätet kan Kyrkogårdsvägen östra del anläggas som gång- och cykelbana så att genomfart av motorfordon inte tillåts där personalparkeringen ligger. En sådan lösning kan övervägas om trafikfördelningen inte skulle vara lyckosam och om rundkörningen består.

Prästgårdsvägen

På Prästgårdsvägen närmast Vikingavägen finns en upphöjd passage som leder till en separerad gång- och cykelväg. Gång- och cykelvägen skiljs från körbanan med häck och träd och är belyst. Gång- och cykelvägen löper fram till Kyrkvägen där passage över vägen saknas. På den resterande sträckan fram till grindingången till skolan finns en gångbana. En sammanhängande gång- och cykelbana ända fram till skolan saknas därmed. Körbanan på sträckan förbi kyrkan är upphöjd och innebär låga hastigheter för motorfordon.

I Täby kommuns reviderade cykelplan 2020 finns en breddad gång- och cykelbana och en upphöjd passage över Kyrkvägen som åtgärd med genomförande 2024. En upphöjd passage bör tidigareläggas för att tydliggöra stråket och höja trafiksäkerheten när fler barn kommer att röra sig på sträckan i och med skolans omorganisering. Häcken som skiljer den separerade gång- och cykelbanan med körbanan bör klippas ned för att öka tryggheten och så att barnen synliggörs från körbanan.

Vänster bild: Kyrkvägen anslutning till Prästgårdsvägen. Höger bild: Gång- och cykelbana bredvid Prästgårdsvägen

Vikingavägen

Vid cirkulationsplatsen med Prästgårdsvägen finns passager i alla riktningar. Passagerna på Prästgårdsvägen i öst och väst är upphöjda. Passagerna över Vikingavägen i norr och syd saknar hastighetsdämpande utformning och utrymme för cykelpassage. På den norra passagen finns redan idag behov av cyklister att ta sig över. Vikingavägen är huvudled för motorfordon och framkomligheten för motorfordon bör inte försämrast.

Kapaciteten på Vikingavägen är hårt ansträngd. Under morgon- och eftermiddag är hastigheten låg och köbildning uppstår på långa delar av Vikingavägen. För att höja trafiksäkerheten och samtidigt värna om framkomligheten bör den norra passagen om cirkulationsplatsen kompletteras med en cykelpassage. Cykelpassagen bör placeras in mot cirkulationsplatsen för att bidra till en något lägre hastighet för motorfordon som kör ut från cirkulationsplatsen i norrgående riktning. Cykelpassagen kan även markeras i röd färg i syfte att öka trafiksäkerheten. Den avvikande färgen förändrar inte trafikreglerna på platsen men den visuella skillnaden ökar trafiksäkerheten. För att öka synbarheten och tryggheten över de mörka månaderna bör även belysning ses över.

Hagmovägen-Margaretavägen

Korsningen Hagmovägen-Margaretavägen består av två passager, en över Hagmovägen i korsningens västra ben och en över Margaretavägen i korsningens södra ben. Bägge passager har slitna målningar som behöver fyllas i.

I korsningens norra del leds en gång- och cykelbana från järnvägsspåret i öst ut i vägen. Det saknas en passage som leder denna trafik genom korsningen. Sikten för både oskyddade trafikanter och bilister är skymd av ett plank. För att höja trafiksäkerheten och uppmärksamma motorfordon att oskyddade trafikanter passerar vägen bör en gång- och cykelpassage anläggas vilket även ökar orientbarheten i korsningen.

Korsningen Hagmovägen-Margaretavägen. Vyn på bild riktar sig söderut.

Fortsatt arbete

Under hösten 2020 kommer arbetet fortsätta tillsammans med Barn och grundskola och Kyrkskolan med att se över mjuka åtgärder som kan öka trafiksäkerheten. Åtgärder som kan vara aktuella är att personal och föräldrar vid Kyrkskolan kan agera trafikvärdar, informationsinsatser till föräldrar och att dela ut reflexer till elever. Även fler fysiska åtgärder kommer att ses över inom ramen för andra parallella projekt. Under hösten 2020 kommer framkomligheten för alla trafikslag att ses över i en stråkstudie för Vikingavägen.

Långsiktiga behov

- Trafiksignalerna på Vikingavägen vid Kaplangränd och Hagmovägen kan ställas in på rött som grundinställning utanför maxtimmarna för att sänka hastigheterna eftersom förare då tvingas sakta in innan omslag till grönt.
- Skolhagsvägen: passagen vid järnvägsövergången bör hastighetssäkras med en upphöjd passage. För motorfordon är sikten mot öst och cykelstråket som kommer utmed Prästgårdsvägen låg. Passagen bör utformas som överfart så att oskyddade trafikanter har företräde.
- Prästgårdsvägen vid järnvägsövergången är ett huvudcykelstråk. Passagen bör tydliggöras, exempelvis med färg.
- Järnvägsövergången vid Skolhagsvägen-Prästgårdsvägen bör kompletteras med belysning för att öka tryggheten. Trafikförvaltningen i Stockholms län äger frågan.
- En översyn av belysningen på Vikingavägen bör genomföras.
- Prästgårdsvägen: strax söder om Blotgränd tar gångbanan slut och en upptrampad gångstig finns mot den separerade gång- och cykelbanan. Länken kan anläggas med asfalt.

- I korsningen Hagmovägen-Margaretavägen bör hela korsningen höjas upp. På så sätt hastighetssäkras korsningen. De många riktningar som oskyddade trafikanter rör sig genom korsningen markeras med passager eller att den upphöjda korsningen görs till gångfartsområde.